

scoalacool.ro

ROMANITATE ȘI CREȘTINISM

Romanitatea orientală

Secolele I î.Hr.-VII d.Hr. - încetarea stăpânirii romane în provincia Dacia nu a însemnat întreruperea legăturilor autohtonilor cu Roma, Dobrogea rămânând sub control imperial.

Legăturile cu Imperiul Roman au fost menținute prin:

- a. Schimburile comerciale ale populației nord-dunărene cu provinciile romane sud-dunărene;
- b. Mutările voluntare ale locuitorilor de pe un mal pe celălalt al Dunării;
- c. Reinstaurarea stăpânirii romane la nordul Dunării în timpul împăraților Constantin cel Mare (306-337) și Iustinian I (527-565);
- d. Răspândirea creștinismului la Dunărea de Jos de către **misionari** latinofoni.

Principalele fenomene care au afectat fosta Dacie romană, după anii 271-275, au fost decăderea vieții urbane și retragerea daco-romanilor în zonele rurale, adăpost în fața atacurilor migratorilor.

Secolele III-VIII - procesul romanizării a continuat, extinzându-se și asupra dacilor liberi.

Imperiul Roman după retragerea aureliană (271-275)

ASEZARI ANTICE DIN DOBROGEA

Constantin cel Mare

Iustinian I

Răspândirea creștinismului în Dacia

Secolele I-IV - creștinismul a fost interzis în Imperiul Roman, printre împărații adversari ai cultului creștin numărându-se Nero (54-68), Domițian (81-96), Traian (98-117), Hadrian (117-138), Antoninus Pius (138-161), Marcus Aurelius (161-180), Commodus (180-192), Septimiu Sever (193-211), Alexandru Sever (222-235), Maximinus Thrax (235-238), Decius (249-251), Valerian (253-260), Dioclețian (284-305), Galeriu (305-311) și Maximinus Daza (310-313).

Secolele III-IV - creștinismul a pătruns în Dacia prin intermediul coloniștilor și a militarilor romani.

313 - în urma *Edictului de la Milano*, prin care împăratul Constantin cel Mare a acordat libertate de cult creștinismului, a început organizarea primelor episcopii la Dunărea de Jos și s-au întemeiat basilicile (biserici) de la Tomis, Histria și Niculițel.

Creștinismul s-a răspândit în limba latină, contribuind la continuarea procesului de romanizare în rândul autohtonilor, termenii religioși de bază din limba română provenind din limba latină (biserică, cruce, Dumnezeu, înger, botez și Paște).

Secolul al IV-lea - în spațiul carpato-danubiano-pontic au activat personalități creștine precum Teotim I, Bretanion, Sava Gotul, Ulfila și episcopul Niceta de Remesiana.

Un grup de creștini martirizați în arenele romane (secolul al II-lea)

DARE · AI · CRI
STIANI · E · A · TUTTI
PIENA · LIBERTÀ · DI
SEGVIRE · OGNVNO
LA · RELIGIONE · CHE
VOGLIA · AFFINCHÉ
QVANTO · È · DI · DIVI
NO · NELLA · SEDE
CELESTE · SI · RIVOL
GA · PLACATO · E · PRO
PIZIO · A · NOI · E · A
TUTTI · I · NOSTRI · SVD
DITI —

EDITTO CCCXIII

Edictul de la Milano (Italia, 313)

Teotim I

Sava Gotul

Ulfila îi creștinează pe goți

Bretanion

Niceta de Remesiana

Răspândirea creștinismului în Dacia

Basilici (biserici) și cripte **paleocreștine** au fost descoperite în zona cetății Tomis (mormântul hypogeu și cripta paleocreștină, secolul al IV-lea, descoperite în municipiul Constanța), Niculițel (basilica celor patru martiri, secolul al IV-lea) și Izvoarele (Mehedinți, secolul al IV-lea).

Secolele IV-VI - obiecte creștine au fost descoperite la Biertan (județul Sibiu): donariul de bronz cu inscripția „*Ego, Zenovivs votum posui*” (din limba latină: „*Eu, Zenovie, am dat acest dar*”) și monograma lui Hristos; alte obiecte paleocreștine au fost descoperite la Porolissum (Moigrad, județul Sălaj), Luciu (județul Ialomița), Apulum (județul Alba) și Sucidava (Celei, județul Olt).

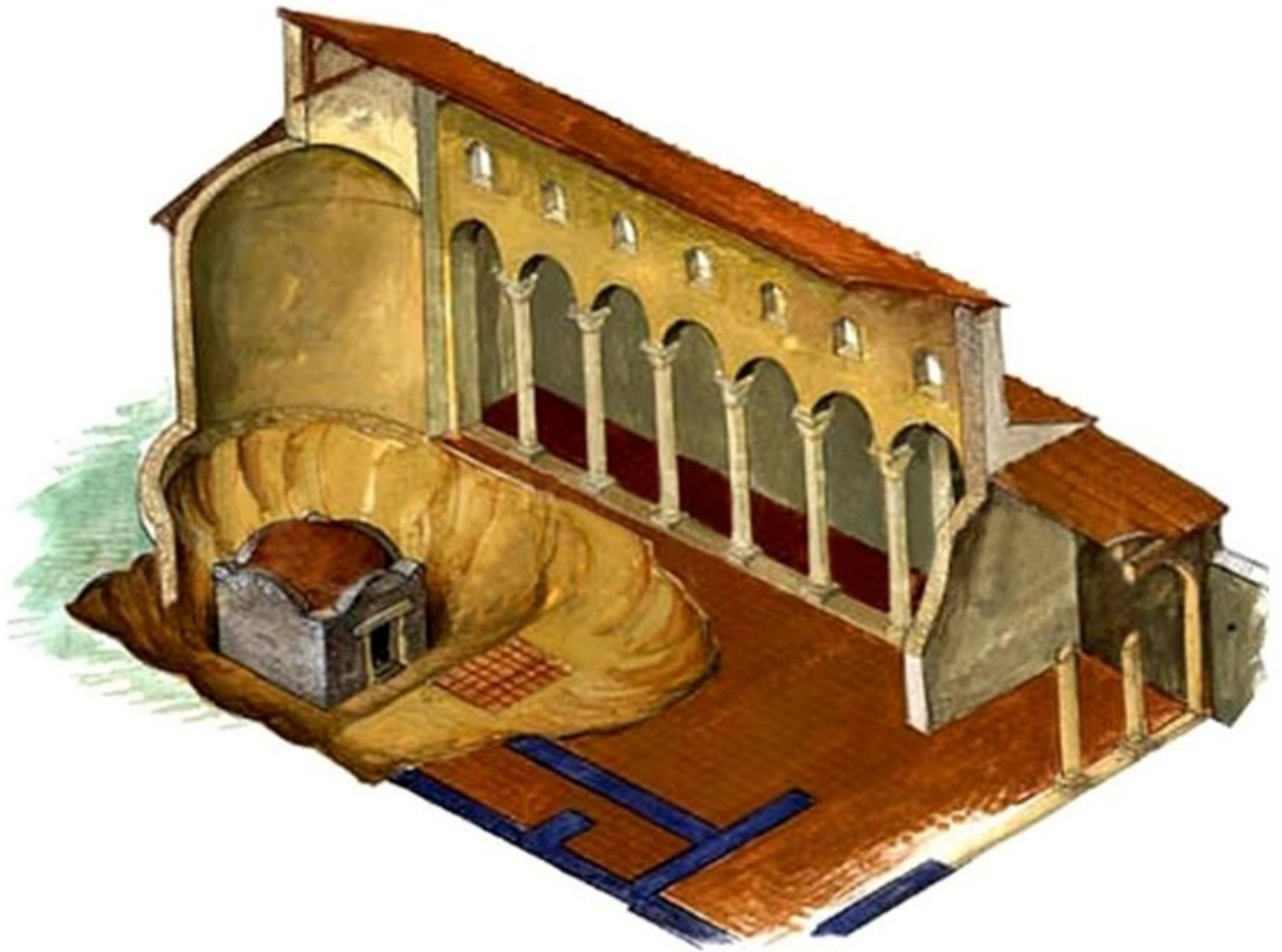
Secolul al VI-lea - Dionisie Exiguul (Dionisie cel Smerit), născut în Dobrogea, a introdus calendarul creștin (numerotarea anilor s-a făcut de la nașterea lui Iisus Hristos) și calculul datei pentru sărbătorile pascale.

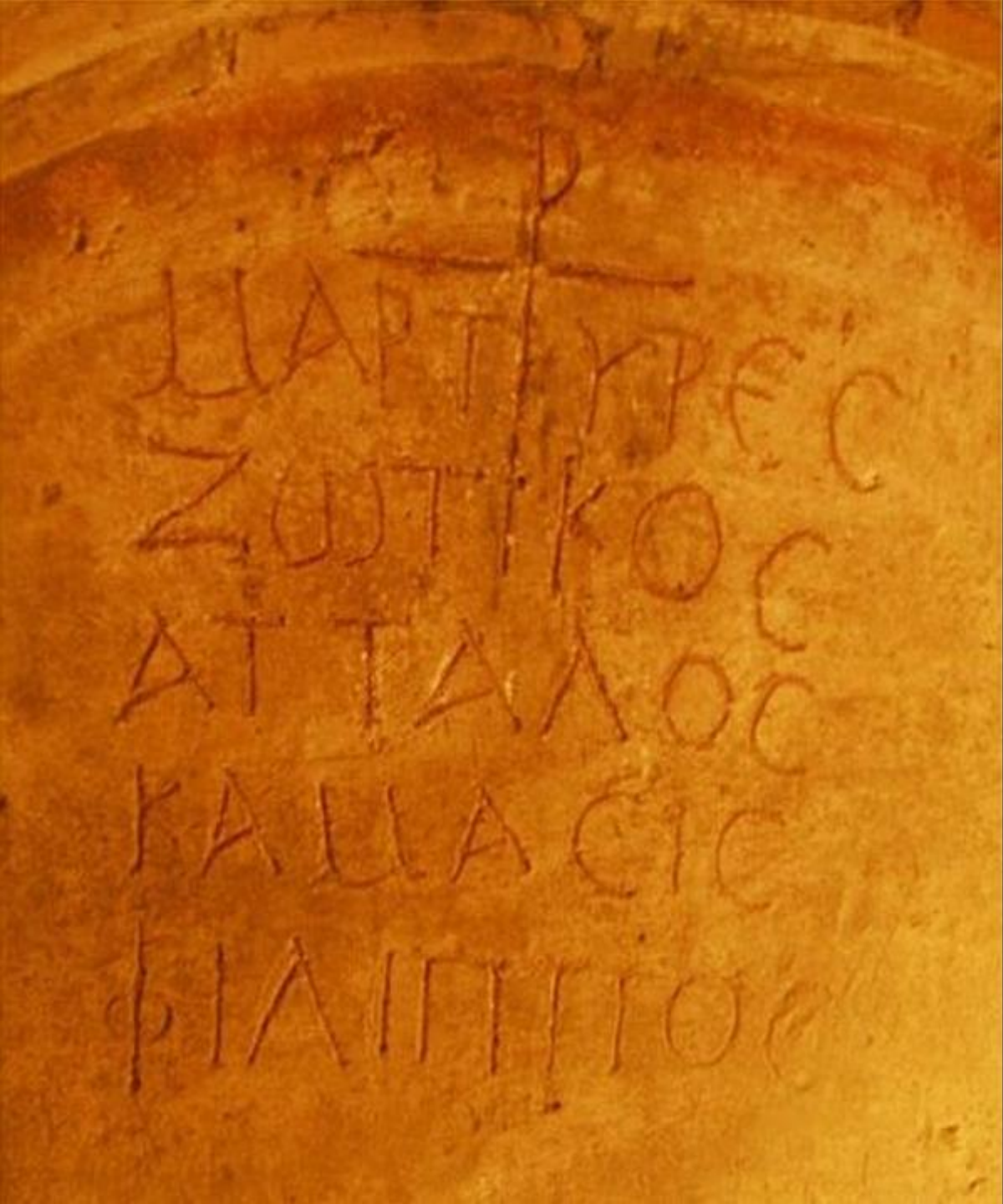
Mormântul Hypogeu paleocreștin de la Tomis (secolul al IV-lea)

Cripta paleocreștină de la Tomis (secolul al IV-lea)

Basilica (biserică) creștină de la Niculițel (secolul al IV-lea)

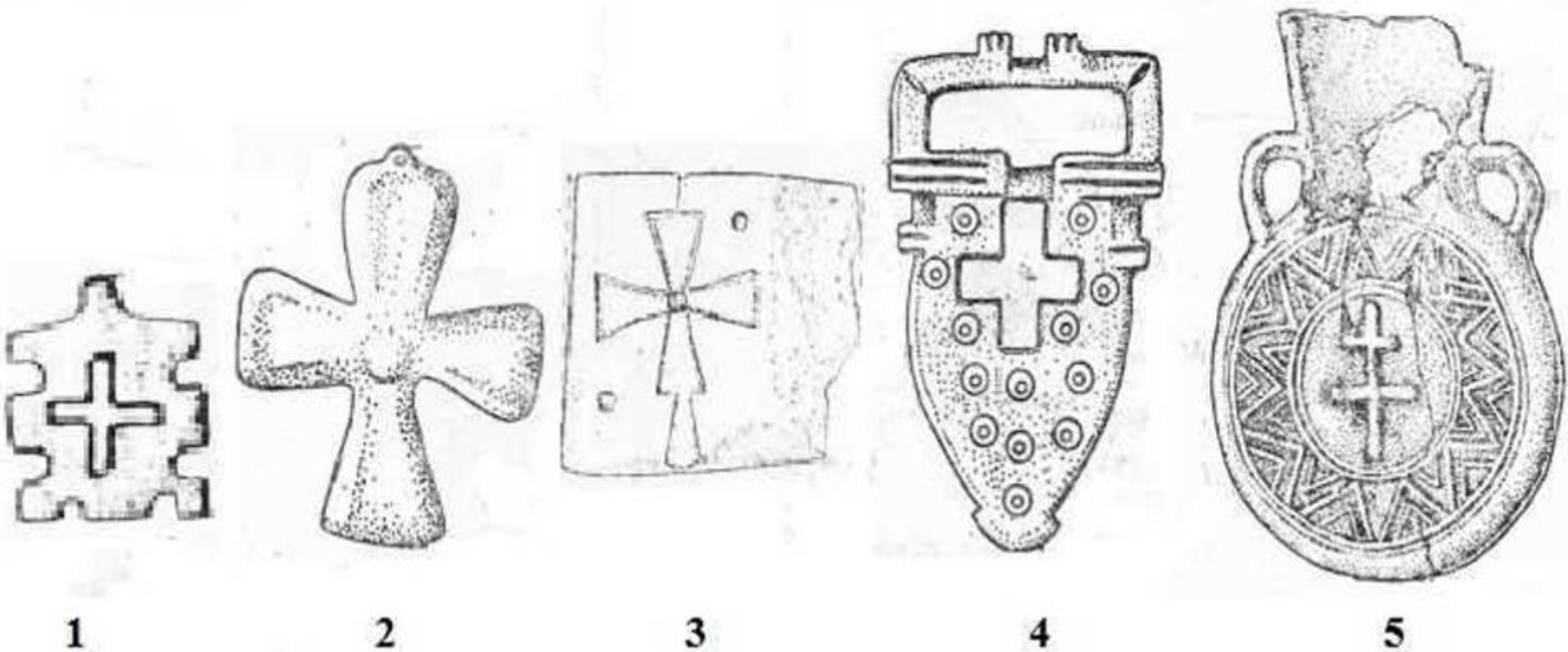
**Pe inscripția din
mormântul celor patru
martiri de la Niculițel
se observă clar numele
acestora: Zoticos,
Attalos, Kamasis și
Filippos**

Ruinele basilicii din Izvoarele (județul Mehedinți, secolul al IV-lea)

Donariul de la Biertan (secolul al IV-lea)

Podoabe medievale cu simboluri creștine descoperite pe teritoriul României:

1. Barboși (Galați), secolele III-IV;
2. Ruginoasa (Iași), secolele VI-VIII;
3. Botoșna (Suceava), secolele VI-VIII;
4. Borniș (Neamț), secolele VI-VIII;
5. Iași, secolele IX-XI.

Dionisie Exiguul

BIBLIOGRAFIE

1. Dumitrescu, Doru, Manea, Mihai, *Mic dicționar enciclopedic de termeni istorici*, Editura Meronia, București, 2008.
2. Soare, Aurel Constantin, Cojocaru, Daniela Ana, Grozav, Gabriel, Pavelescu, Alina, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Art Klett, București, 2020.
3. Stoica, Stan (coordonator), Băluțoiu, Valentin, Becheru, Dragoș Sebastian, Bilcea, Valentina, Bondar, Ancuța, Grecu, Maria, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura CD Press, București, 2020.
4. Gheorghe, Maria Mariana, Săvuță, Irina Ema, *Istorie: Manual pentru clasa a VIII-a*, Editura Litera, București, 2020.
5. Bărbulescu, Mihai, Deletant, Dennis, Hitchins, Keith, Papacostea, Șerban, Teodor, Pompiliu, *Istoria României*, Editura Corint Educațional, București, 2014.
6. Giurescu, Constantin C., *Istoria Românilor*, Editura ALL, București, 2019.
7. Constantiniu, Florin, *O istorie sinceră a poporului român*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2008.
8. Bulei, Ion, *O istorie ilustrată a românilor*, Editura Litera, București, 2018.
9. Djuvara, Neagu, *O scurtă istorie ilustrată a românilor*, Editura Humanitas, 2013.
10. Pop, Ioan-Aurel, *Scurtă istorie a românilor*, Editura Litera, București, 2019.
11. Hitchins, Keith, *Scurtă istorie a României*, Editura Polirom, Iași, 2015.
12. Iorga, Nicolae, *Istoria Bisericii românești și a vieții religioase a românilor*, Editura Paul Editions, București, 2021.
13. Imagini: Google Images (domeniul public).

Vă mulțumim pentru atenție!

ȘCOALA COOL
EDUCAȚIE PRIN CONȚINUT

